

Vaasan yliopiston ylioppilaskunnan hallituksen puheenjohtaja
Daniel Lahti

LUKUVUODEN 2013–2014 AVAJAISPUHE

Arvoisa rehtori, ministeri, hyvät kutsuvieraat ja rakkaat opiskelijatoverit!

Uusi lukuvuosi on taas pyörähtämässä käyntiin. Uuden alussa onkin ilmassa usein toivo paremmasta. Pohjalaisittain voisi toki sanoa, että mitäs sitä ny parantamahan, ku priimaa jo teherähän. Tosiasia kuitenkin on, että aina voidaan parantaa.

Yliopisto ja ylioppilaskunta toimivat eräänlaisessa symbioosissa. Olemme monella tavalla riippuvaisia toinen toisistamme ja aina yritämme, että yhteistyö olisi molemmille hedelmällistä. Omanlaisensa suhde siis meilläkin. Asiasta ja päivästä riippuu, onko kyseessä viha- vai rakkaussuhde. Onneksi lähtökohtaisesti rakkautta on riittänyt.

Vaasan yliopisto on visionsa mukaan ”liiketoimintaorientoitunut yliopisto, joka on kansainvälisesti ja valtakunnallisesti menestyvä sekä tehokkaasti verkottunut monialainen tutkija ja kouluttaja.” Vision toteutumiseen on vielä matkaa, mutta suunta on kuitenkin oikea. Yliopiston liiketoimintaorientoituneisuus saisi näkyä jopa nykyistä voimakkaammin niin koulutuksessa kuin tutkimuksessakin. Liiketoimintaopinnot eivät saa olla vain irrallinen sivuaine, vaan kiinteä osa koulutusta kaikilla aloilla.

Yliopiston pieni koko aiheuttaa suuria vaikeuksia silloin, kun tähdätään kansainväliseen ja valtakunnalliseen menestykseen niin tutkimuksen kuin koulutuksenkin puolella. Tällöin erikoistuminen ja profiloituminen ovat yhä tärkeämpiä.

Yliopiston painoaloista ensimmäinen – energia – sai entisestään vauhtia, kun Vaasa valittiin työ- ja elinkeinoministeriön innovatiiviset kaupungit -ohjelmaan kestävien energiaratkaisujen veturiksi. Tämä on erinomainen asia niin Vaasan kaupungille kuin Vaasan yliopistollekin.

Hyvät ystävät!

Vaasa elää mielenkiintoisia aikoja. Vaikka energia-ala on ollut merkittävässä roolissa Vaasassa ja Pohjanmaalla jo pitkään, ei sitä muualla Suomessa ole tiedetty. Nyt tietoisuutta on saatu lisättyä ja suomalaiset ymmärtävät aiempaa paremmin Vaasan roolin energiateknologian keskittymänä. Vaasan yliopisto ei saa jäädä tässä kehittämistyössä jalkoihin, vaan yliopiston on otettava vetovastuu toiminnan kehittämisestä.

Olenkin erittäin iloinen, että kampusalueelle on nousemassa energialaboratorio. Hanke on erinomainen esimerkki siitä, mitä yliopiston, kaupungin ja elinkeinoelämän tiivistyvällä vuorovaikutuksella on mahdollista saada aikaan. Kaupungin talous on tiukilla, mutta vain järkevillä ja kohdennetuilla investoinneilla saadaan

uutta kasvua aikaan.

Vaasan yliopistolle energialaboratorio luo aivan uudenlaisia mahdollisuuksia kulkea kohti visionsa tavoitteita menestyvästä verkottujasta. Hanke on hyvä vastaus myös opetus- ja kulttuuriministeriön vaatimukseen yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen kehittämisestä ja tuottavuudesta. Haluan silti muistuttaa, että tätä työtä ei saa tehdä koulutuksen kustannuksella.

Arvoisat läsnäolijat!

Yliopiston toiminnan ydin on jatkossakin koulutus. Tarvitsemme osaavaa korkeakoulutettua työvoimaa monenlaisiin tehtäviin. Vaasan yliopisto on saanut kiitosta muun muassa yhteisöllisestä opiskeluympäristöstä. Tämä on niitä pienen yliopiston etuja, varsinkin kun toiminta on saatu keskitetty yhdelle kampukselle.

Jos yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen ja tutkimuksen puolella reagoidaan muuttuvaan maailmaan, pitäisi samaa tehdä myös koulutuksen puolella. Ehkä jopa voimakkaamminkin, sillä nuori sukupolvi tuo muutoksen tullessaan. Erityisesti haluan korostaa joustavan opiskelun merkitystä. Vaasan yliopiston ylioppilaskunta on kevään aikana aktiivisesti pitänyt keskustelussa opiskelijoiden työssäkäyntiä ja työkokemuksen hankkimisen tärkeyttä.

Yliopistokin on reagoinut huutoon ja syksyllä opiskelijoiden sujuvaa siirtymistä työelämään tullaan pohtimaan laaja-alaisesti yhdessä paikallisen elinkeinoelämän kanssa. Nopea työllistyminen valmistumisen jälkeen on toki tavoitteena se olennaisin. Kuitenkin myös opiskelunaikainen työnteko on merkittävä niin opiskelijoiden toimeentulon, työkokemuksen hankkimisen kuin osaamisen soveltamisenkin näkökulmista.

Haastankin yliopiston ryhtymään omalta osaltaan aktiivisiin toimenpiteisiin siinä, miten opinnot ja opiskelunaikainen työnteko olisi mahdollista sovittaa yhteen. Tämä tarkoittaa joustavuutta opintojen suorittamiseen ja erilaisia opintopolkuja. Niillä onnekkailta, jotka pääsevät jo opiskeluaikana oman alan töihin, on oltava mahdollisuus opintojen edistämiseen myös AHOT-käytänteiden ja korvaavuuksien kautta.

Erityisen tärkeää tämä on nyt, kun opintoaikoja on rajattu ja opintotuki on muuttunut kaksiportaiseksi. Opintojen suorittaminen ei ole ainoastaan opiskelijasta kiinni. Yhtä tärkeää on se, miten kurssija on tarjolla ja miten niitä on mahdollista suorittaa. Yliopistossa on otettu käyttöön sähköinen tenttiminen. Tämä on hyvä alku, mutta itsessään vielä riittämätön.

Tavoitteeksi voisikin asettaa, että nyt alkavan lukuvuoden loppuun mennessä 80 % yliopiston kurssista olisi sähköisen tenttimisen piirissä, suoritettavissa ympäri vuoden. Tämän kaltainen järjestely tekisi Vaasan yliopistosta houkuttelevamman vaihtoehdon myös esimerkiksi maisteriohjelmien osalta. Vaasan yliopiston etu on siinä, että pienenä yliopistona voisimme olla myös ketterä yliopisto. Emmehän voi toimia

jähmeämmin kuin isommat organisaatiot! Ketteryys mahdollistaisi paremmin myös opiskelijoiden työkokemuksen hankkimisen.

Hyvät ystävät!

Opiskelijoiden työssäkäyntiä on tuettava myös valtiiovallan taholta. Yliopisto-opiskelijoista vain noin puolet ovat opintotuen piirissä. Puolet hankkivat toimeentulonsa muuten, pääosin työskentelemällä. Tämä onkin otettava opintotuen kehittämisessä huomioon. Suunnittelutyössä on otettava huomioon, että toimeentulo hankintaan eri tavoin. Opintoihin panostamiseen voisi kannustaa esimerkiksi luomalla apurahajärjestelmä, jossa kandidaatintutkinnon erittäin hyvillä arvosanoilla ja tavoiteajassa suorittaneille voisivat yliopistot myöntää apurahoja OKM:n korvamerkitsemästä määrärahasta.

Opintoaikojen rajaaminen ja nopeampaan valmistumiseen kannustaminen ei saa tapahtua ainoastaan sanktioiden ja kepin uhalla, vaan aidosti kannustaen ja jopa hieman kilpaillen. Täten oppii myös niitä paljon kaivattuja työelämän realiteetteja.

Hallituksen budjettiriihessä päätetyt toimenpiteet ovat monella tavalla oikean suuntaisia ja myös VYY:n tavoitteiden mukaisia. Erityisen iloinen olen siitä, että opiskelunaikaiseen toimentuloon on tulossa parannusta ja opintojen vauhdittamiseksi vaaditaan myös yliopistoilta toimenpiteitä. Tukikuukausien määrän vähentäminen ei saa tarkoittaa sitä, että opiskelun aikainen työnteke tehtäisiin nykyistä vaikeammaksi. Tästä syystä myös opintotuen tuloarvoja on korotettava vähintäänkin yleisen ansiotason kehityksen mukaisesti

Rakkaan opiskelijat!

Uusi lukuvuosi lähtee käyntiin. Ylioppilaskunta on vaatinut yliopistoa kehittämään opiskelijaliikunnan palveluita. Valitettavasti aika ei ole vielä kypsä konsortiotasoiselle yhteistyölle, jossa kaikki vaasalaiset korkeakouluopiskelijat saataisiin liikkumaan yhdessä. Yliopisto on kuitenkin nyt lähtenyt kehittämään liikuntapalveluita. Ylioppilaskunnan tavoitteena on, että opiskelijaliikuntaan käytettävä panostus saataisiin moninkertaistettua seuraavaan talous- ja toimintasuunnitelmaan.

YTHS:n terveystutkimuksen mukaan yli neljännes yliopisto-opiskelijoista kärsii ylipainosta. Tähän on monta syytä ja paljon pitäisi asialle tehdä. Tämä ei tarkoita kuitenkaan sitä, että yliopisto voisi jäädä toimettomana seuraamaan tilannetta. Opiskelukyvyn ylläpitäminen on tärkeää ja vaikuttaa myös tulevaan työelämään ja työssäjaksamiseen. Tästä syystä yliopiston on ryhdyttävä aktiivisiin toimenpiteisiin opiskelijaliikunnan kehittämiseksi, rahoituksen lisäämiseksi sekä erityisesti niiden aktivoimiseksi, jotka tällä hetkellä liikkuvat liian vähän tai ei ollenkaan. Ylioppilaskunta on tässä haasteessa mukana.

Hyvät läsnäolijat!

Kyllä yhteistyöllä on tuloksiakin saatu aikaan. Vaasan yliopistossa on hyvä opiskella ja voinkin tässä yhteydessä onnitella jokaista uutta yliopiston opiskelijaa. Olette onnekkaita, sillä pääsette opiskelemaan

Suomen kauneimmalla kampusalueella ja olette osa Suomen parasta ylioppilaskuntaa! Uusille opiskelijoille toimitettiin hyväksymiskirjeen mukana uusi kirjanen, akateemisen opiskelun opas. Tämän yliopiston opintoasioiden ja ylioppilaskunnan yhteistyössä toteuttaman julkaisun tavoitteena on helpottaa siirtymistä yliopisto-opintojen pariin. Toivottavasti siitä on ollut hyötyä ja akateeminen yhteisömmme on tullut vähän tutummaksi jo ennen opintojen alkamista.

Akateeminen maailma on omanlaisensa ja vaikka se kaupunkilaisille saattaa näyttäytyä vain ikuisesti jatkuvana juhlintana, on opiskelijan arki kyllä raskasta työtä – ja sehän tunnetusti vaatii myös raskaat hovit! Ylioppilaskunta on kuitenkin halunnut korostaa aktiivisen vapaa-ajan merkitystä ja tuoda esille myös sen, että opiskelijaelämää voi viettää myös ilman alkoholia. Kaupungin tapahtumatarjonnan ja oheistoiminnan kehittäminen vaatii kuitenkin suunnitelmallista kehittämistä ja tukea myös kaupungilta.

Arvoisat läsnäolijat!

Näillä sanoilla haluan toivottaa kaikille opiskelijoille ja yliopiston henkilökunnalle menestyksestä ja antoisaa lukuvuotta sekä hyvää yhteistyötä vuoden vaihteessa alkavalle uudelle hallintokaudelle.